

Svar på skriftligt spørgsmål om att stödja kranskommunerna och kommunerna i hela Nyland under coronavirusepidemin

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 416/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Pihla Keto-Huovinen /saml:

Hur kommer regeringen att i sina kommande finansieringsbeslut beakta de omfattande ekonomiska problem som coronavirusepidemin orsakar i fråga om kranskommunerna och hela Nyland och

är de kommande stödformerna sådana som ska återbetalas under de närmaste åren på samma sätt som kompensationerna för utebliven skatteinkomst?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Coronaviruspandemin och de omfattande restriktionerna med anledning av den har avsevärda konsekvenser för samhällsekonomin, de offentliga finanserna och den kommunala ekonomin. Enligt en prognos som finansministeriets ekonomiska avdelning gjorde i april 2020 kommer samhällsekonomin att krympa med 5,5 procent under innevarande året.

Coronakrisen påverkar den kommunala ekonomin särskilt genom ökade social- och hälsovårdsutgifter, inklusive kostnader för nödvändig skyddsutrustning och beredskap, samt minskade skatte-, avgifts- och försäljningsintäkter. I kommunekonomiprogrammet våren 2020 bedömdes coronakrisen försvaga den kommunala ekonomin med totalt 1,6–2,0 miljarder euro, och en stor del av detta är en följd av minskade skatteintäkter. Beräkningarna bör i detta skede anses vara ungefärliga, med hänsyn till hur svårt det är att särskilja konsekvenserna av coronaviruspandemin från den övriga ekonomiska utvecklingen och att det i nuläget råder en större osäkerhet än normalt. Dessutom har undantagsförhållandenas längd och omfattning en väsentlig inverkan på kommunernas intäkter och utgifter. Trots osäkerheten och de diffusa konsekvenserna har regeringen snabbt vidtagit åtgärder för att kommunernas förutsättningar för att sörja för medborgarnas basservice inte ska äventyras. Dessutom följer regeringen upp vilka konsekvenser coronakrisen har för den kommunala ekonomin. När konsekvensbedömningarna har blivit mer precisa är det nödvändigt att göra en ny bedömning av de kommunala stödåtgärderna.

I anslutning till ramförhandlingarna våren 2020 drog regeringen upp en riktlinje för ett omfattande åtgärdspaket som ska avhjälpa de ekonomiska svårigheter som kommunerna har på grund av

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 416/2020 rd

coronapandemin och restriktionerna i anknytning till den. Regeringen beslutade att stödinsatserna gällande den kommunala ekonomin genomförs stegvis så att vissa åtgärder genomförs i den fjärde tilläggsbudgeten för 2020 som lämnades till riksdagen i början av juni. Tilläggsbudgetpropositionen inkluderar ett omfattande stödpaket på cirka 1,4 miljarder euro för den kommunala ekonomin och flera andra åtgärder riktade till kommunerna, bland annat avsätts ytterligare 100 miljoner euro för stöd till kollektivtrafiken på grund av förlorade biljettintäkter.

Kommunerna skiljer sig från varandra och coronaviruskrisen påverkar olika slags kommuner på olika sätt. Därför utgörs stödhelheten av flera åtgärder som kompletterar varandra. På det sättet avser regeringen att säkra förutsättningarna för ordnande av basservice i alla kommuner och att se till att stödet så bra som möjligt riktas till de kommuner och uppgifter som påverkas mest av coronakrisen. Sjukvårdsdistrikten tilldelas ett direkt statsunderstöd som ska kompensera dels kostnader på grund av coronapandemin, dels eventuella underskott. Genom en tidsbegränsad höjning av kommunernas samfundsskatteandel kompenseras kommunerna för samfundsskatteförluster. Genom en tidsbegränsad höjning på 720 miljoner euro av statsandelen för kommunal basservice kompenseras kommunerna för kostnader som coronapandemin har gett upphov till och för minskade kommunalskatteintäkter. Höjningen av statsandelen ger även kommunerna stöd i att trygga tillräcklig service för de mest utsatta grupperna, dvs. barn, unga och äldre. Genom att öka höjningen av den prövningsbaserade statsandelen för basservice kan man stödja de kommuner som är i behov av ytterligare stöd på grund av exceptionella eller tillfälliga ekonomiska svårigheter.

En tidsbegränsad höjning av statsandelen för basservice riktas till kommunerna i proportion till dels invånarantalet, dels den utdelning som tillämpas vid redovisning av kommunalskatten. Vilka effekter de föreslagna ökningarna av statsandelen har på olika kommuner varierar beroende på kommunens invånarantal och kommunens utdelning av kommunalskatt som tillämpas vid skatteredovisningarna för skatteåret 2020 samt på skatteintäkternas och statsandelarnas andel av kommunens intäkter. En avsevärd del av ökningsbeloppet riktas särskilt till större städer och ungefär en tredjedel av ökningarna av statsandelen till kommunerna i Nyland. Räknat per invånare skulle dock alla kommuner få en betydande ökning av statsandelen. Höjningen av statsandelen är ett tidsbegränsat stöd för 2020 och det kommer inte att återkrävas av kommunerna under de närmaste åren.

Regeringen beslutade vid ramförhandlingarna våren 2020 att den vid budgetförhandlingarna i augusti 2020 ska göra en bedömning av coronakrisens konsekvenser för kommunerna och förbinder sig att vid behov komplettera stödåtgärderna till kommunerna när konsekvensbedömningarna preciseras.

Helsingfors 9.6.2020

Kommunminister Sirpa Paatero